

Niet van de partij - Voorbij de politiek, voorbij de democratie

Door [CrimethInc.](#)

- Oorspronkelijke titel: The Party's over - Beyond politics, beyond democracy
- Verschenen: 2010
- Bron: Niet van de partij, 2014, Anarchistische Groep Nijmegen; [Niet van de Partij \(digitaal\)](#)
- Vertaling: Anarchistische Groep Nijmegen

Een vertaling 'The Party's Over' van CrimethInc. door [Anarchistische Groep Nijmegen](#). Deze tekst is onderdeel van een reeks artikelen van CrimethInc. met anarchistische kritieken op democratie.

Niet van de partij - Voorbij de politiek, voorbij de democratie

Tegenwoordig wordt de wereld geregeerd door democratieën. Het communisme is dood. Zelfs in Afghanistan en Irak worden er verkiezingen gehouden. Wereldleiders komen bijeen en maken plannen voor een 'globale gemeenschap' waar we zoveel over horen. Dus, waarom is niet iedereen eindelijk gelukkig?

En wat dat betreft, hoe komt het dat zo weinig van de stemgerechtigden in de VS en West-Europa, 's werelds 'voorbeeld-democratieën', niet eens de moeite om te stemmen?

Wat zou er mogelijk kunnen zijn ... voorbij de democratie

Zou het kunnen zijn dat democratie, lange tijd de leus van iedere opstand en revolutie, simpelweg niet democratisch genoeg is? Wat zou er democratischer kunnen zijn?

Ieder kind heeft de kans later ooit president te worden.

Nee, dat heeft het niet! President zijn betekent een positie met hiërarchische macht, net als bij een

miljonair: voor iedere persoon die president is, zijn er miljoenen dat niet. Het is geen toeval dat presidenten en miljonairs zich in dezelfde kringen begeven. Beiden leven in een wereld van ongekende privileges, een wereld die onbereikbaar is voor de rest van ons. Over miljonairs gesproken: onze economie is niet bepaald democratisch. Het kapitalisme verdeelt de middelen in belachelijk ongelijke delen en om überhaupt tot president verkozen te kunnen worden moet je bij voorbaat al beschikken over voldoende middelen.

Zelfs al was het waar en ieder kind zou later president kunnen worden, dan zouden daarmee de miljoenen mensen die dat onvermijdelijk niet zijn, niet geholpen zijn. Zij zullen altijd in de schaduw van de macht blijven staan. Deze scheve verhoudingen staan aan de basis van de parlementaire democratie, zowel op lokaal- als op landelijk niveau. Professionele politici werkzaam in de gemeenteraad, bespreken gemeentelijke zaken en voeren dagelijks verordeningen door zonder de burgers – die op hun werk moeten zijn - te raadplegen. Als zij ontevreden zijn, moeten ze hun spaarzame vrije tijd gebruiken de verordeningen aan te vechten, om de volgende keer dat de gemeenteraad bij elkaar komt weer op hun werk te moeten zijn. In theorie kunnen de burgers een andere gemeenteraad uit de beschikbare poel van politici en toekomstige politici kiezen, maar de belangen van de politici als een klasse zullen altijd in conflict blijven met de belangen van burgers. Daarnaast zullen fraude, geknoei en zinloze partijloyaliteit voorkomen dat politici ooit wel de belangen van de burgers gaan behartigen. Zelfs in het onwaarschijnlijke geval dat de gehele verkozen overheid zou bestaan uit fanatici die er op gericht zijn het machtsverschil tussen politici en burgers ongedaan te maken, zullen ook zij uiteindelijk het probleem in stand houden door simpelweg de rollen binnen het systeem te accepteren. Het politieke apparaat zelf staat namelijk aan de basis van deze kloof. Als ze hun doel willen bereiken zouden ze de overheid moeten ontbinden en zich bij de rest van de bevolking moeten voegen om de samenleving vanaf de basis opnieuw op te bouwen.

Maar zelfs als er geen ministers of gemeenteraden waren, zou democratie zoals we het vandaag kennen nog steeds een belemmering van vrijheid zijn. Los van corruptie, privilege en hiërarchie is de heerschappij van de meerderheid niet alleen van nature onderdrukkend, maar paradoxaal genoeg verdelend en homogeniserend op hetzelfde moment.

De tirannie van de meerderheid

Stel, je bent sterk in de minderheid, en de meerderheid beslist bijvoorbeeld dat jij iets dat zo noodzakelijk voor jou is als water of lucht, op zou moeten geven. Zou jij daarmee instemmen? Als het erop aankomt, is er dan echt iemand die vindt dat het vanzelfsprekend is om de autoriteit van een groep te accepteren? Simpelweg omdat deze groep de rest in grootte overtreft? We accepteren de heerschappij van de meerderheid, omdat die niet bedreigend voor ons is. En van hen voor wie het wel bedreigend is, is reeds de mond gesnoerd, al voordat hun bezwaren gehoord konden worden.

De gemiddelde gehoorzame burger voelt zich niet bedreigd door de heerschappij van de meerderheid omdat, bewust of onbewust, hij zichzelf beschouwt als onderdeel van die macht en de morele autoriteit van die meerderheid: als het niet is om deugdzaam politiek en sociaal “gematigd” te zijn, dan is het wel in theorie, omdat hij gelooft dat iedereen overtuigd kan worden door zijn argumenten als hij enkel de kans kreeg ze uit te leggen. Democratie met meerderheidsbesluit berust op de overtuiging dat wanneer alle feiten bekend zouden zijn, iedereen ervan overtuigd zou kunnen worden dat er maar één juiste richting is. Zonder deze overtuiging, komt het op niets anders neer dan een dictatuur van de meerderheid. Maar zelfs als het mogelijk was ‘de feiten’ aan iedereen op gelijke wijze duidelijk te maken, hebben mensen nog steeds hun eigen perspectieven, motivaties en verlangens.

Wat we nodig hebben zijn sociale en politieke structuren die dit onderkennen en waarin we vrij zijn van de heerschappij van de massa en van de overheersing van de geprivilegieerde klasse.

Het leven onder democratische heerschappij leert mensen te denken in termen van kwantiteit: om eerder hun aandacht te richten op de publieke opinie dan op dat wat hun geweten hen ingeeft. Het leert mensen zichzelf te zien als machteloos tenzij ze opgaan in een massa. De basis van democratie met meerderheidsbesluit is competitie: een strijd waarin ieder overgehaald kan worden naar jouw standpunt, of het nu wel of niet in hun belang is. Het is een strijd gericht op het vormen van een meerderheid om macht uit te oefenen voordat iemand anders met hetzelfde doel je te slim af is – en de ‘verliezers’ (oftewel de minderheden) kunnen de pot op. Tegelijkertijd dwingt meerderheidsbesluit hen die de macht zoeken een beroep te doen op de kleinste gemene deler, waarmee ze een neerwaartse spiraal in gang zetten dat de meest nietszeggende, oppervlakkige demagoog beloond. In een democratie wordt macht eerder geassocieerd met conformisme dan met individualiteit. En hoe meer macht geconcentreerd raakt in de handen van de meerderheid hoe minder een individu kan doen, of ze nu wel of niet bij die meerderheid hoort.

Onder het voorwendsel dat iedereen de kans krijgt om mee te doen geeft meerderheidsdemocratie de perfecte rechtvaardiging voor het onderdrukken van hen die zich niet voegen naar wat zij hen opleggen. Als ze de regering niet goed vinden, waarom ga ze dan zelf niet de politiek in? Ook al lukt het hen niet om een meerderheid te krijgen om macht uit te oefenen, dan hebben ze in ieder geval hun kans gehad, toch? Dit is dezelfde soort van ‘blame the victim’-redenatie waarmee men kapitalisme probeert te rechtvaardigen: als de afwasser niet blij is met zijn salaris, dan zou hij harder moeten werken zodat ook hij de eigenaar kan worden van een restaurantketen. Natuurlijk krijgt iedereen dezelfde kans om mee te dingen, maar het systeem is gebaseerd op ongelijkheid, want hoe zit het met hen die niet willen concurreren? Mensen die nooit wilde dat macht gecentraliseerd werd in de handen van de overheid? Wat als we helemaal niet willen dat we regeren of geregeerd worden?

Dat is waar de politie, de rechtszalen, de rechters en de gevangenis voor zijn...

Door politieke participatie te reduceren tot het isolement van het stemhokje, voorkomt het democratisch systeem dat mensen leren hoe ze zelf macht kunnen uitoefenen en hoe ze conflicten collectief kunnen oplossen.

Hierdoor kunnen politieke conflicten worden neergezet als onenigheden tussen mensen binnen dezelfde economische klasse, in plaats van een conflict tussen de klassen zelf

De rechtsstaat

Zelfs wanneer je niet gelooft dat het doel van deze instituties het tegengaan van non-conformisme is, kun niet ontkennen dat zij geen vervanging zijn voor eerlijkheid, wederzijds respect en goede wil. De “rechtvaardige en gelijkwaardige” rechtsstaat die wordt toegejuicht door de aandeelhouders en landeigenaren wiens belangen het beschermt, biedt geen enkele garantie voor rechtvaardigheid; het creëert simpelweg nog een arena van specialisten, waarin macht en verantwoordelijkheid uitbesteed worden aan dure advocaten en pompeuze rechters. In plaats van zich dienstbaar te stellen, onze gemeenschappen te beschermen en conflicten op te lossen, zorgt deze overeenkomst ervoor dat we onze vaardigheden om zelf conflicten op te lossen en ons te verdedigen verliezen. Daarbij spreekt het voor zich dat de mensen binnen deze arena, wiens beroep het is om criminaliteit te bestrijden een belang hebben bij het aanwakkeren of in standhouden ervan, omdat hun banen er afhankelijk van zijn.

Ironisch genoeg wordt ons verteld dat we deze instituties nodig hebben om de rechten van minderheden te beschermen – ook al is de impliciete functie van het rechtssysteem, op zijn best, de wetgeving van de meerderheid opleggen aan de minderheid. In de realiteit kan een persoon enkel het rechtssysteem gebruiken om zijn rechten te verdedigen als hij in staat is voldoende kracht daarop uit te oefenen in een valuta die zij erkennen. Dankzij het kapitalisme kan alleen een kleine minderheid dit doen. Zo blijkt dus toch dat, via een omweg, het rechtssysteem er is om de rechten van één bepaalde minderheid te beschermen.

Gerechtigheid kan niet voortkomen uit het simpelweg ontwerpen en uitvoeren van wetten; zulke wetten kunnen enkel institutionaliseren wat al regel in de samenleving is. Gezond verstand en compassie zijn altijd te verkiezen boven het handhaven van onpersoonlijke en strikte regels. Waar de wet het privéterrein is van een elite die in haar eigen voortbestaan geïnvesteerd heeft, zijn zij met verstand en compassie in de verdediging. We hebben een sociaal systeem nodig dat die kwaliteiten stimuleert en beloont, in plaats van blinde gehoorzaamheid en onverschilligheid.

Jij zult nooit het podium bestijgen

Jij Zult nooit één van hen zijn

Wie verliest?

In tegenstelling tot besluitvormingsmodellen waarbij ieders behoeften ertoe doen, staat in een democratie de ontmoediging van marginale groepen en verliezers centraal. Het is alom bekend dat in het Athene van de oudheid, de bakermat van de democratie, slechts een achtste van de bevolking toegestaan werd te stemmen, aangezien vrouwen, slaven, buitenlanders en anderen uitgesloten waren van het burgerschap. Dit wordt in het algemeen gezien als vroege kinderziektes die in de loop van de tijd verholpen zijn, maar men zou ook kunnen concluderen dat uitsluiting op zich de meeste essentiële en hardnekkige karaktertrek van democratie als systeem is: in West-Europa en de VS wonen er miljoenen mensen die geen stemrecht hebben. In de afgelopen 2500 jaar is het onderscheid tussen burger en niet-burger niet aanzienlijk afgenomen.

Iedere land- of huiseigenaar kan duizend redenen bedenken waarom het niet praktisch is als iedereen die de getroffen wordt door de gevolgen van een beslissing ook iets te zeggen heeft in de besluitvorming, net zoals er geen enkele baas of bureaucraat vrolijk zal worden van de gedachte dat zijn werknemers evenveel zeggenschap zouden hebben over hun werkplek, maar dat maakt het nog niet minder exclusief. Wat als de democratie in het oude Griekenland niet ontstaan is als een stap naar de vrijheid in de vooruitgang van de mensheid, maar als een manier om macht uit bepaalde handen te houden?

Democratie is de meest succesvolle manier om de kloof tussen machtigen en machtelozen in stand te houden, omdat het het grootst mogelijke aantal mensen motiveert om die kloof te verdedigen.

Dat is waarom het hoogtepunt van de democratie, diens huidige wereldwijde overwicht, samenvalt met de ongekeerde ongelijkheden in de verdeling van welvaart en macht.

Dictaturen zijn inherent instabiel: je kunt volledige generaties afslachten, gevangen zetten en hersenspoelen en toch zullen de kinderen van deze generaties de strijd voor vrijheid opnieuw uit weten te vinden. Maar belof ieder mens de mogelijkheid om dictator te worden die de kans heeft om de 'wil van de meerderheid' op te leggen aan zijn naasten in plaats van onenigheden op een volwassen manier uit te spreken, en je creëert destructief eigenbelang dat gekeerd is tegen de

samenwerking en gemeenschappelijkheid die individuele vrijheid mogelijk maken. Nog beter is het wanneer er gewezen kan worden naar nog repressievere dictaturen als 'het' alternatief, zodat je alles kunt verheerlijken met de retoriek van de vrijheid.

Kapitalisme & Democratie

Laten we onze bedenkingen over democratie tijdelijk aan de kant zetten. Lang genoeg om te beschouwen of - zelfs al zou democratie een doeltreffende manier zijn om mensen gedeelde controle te geven over hun leven - het verenigbaar is met het kapitalistisch systeem. In een democratie verwachten we dat goede geïnformeerde burgers stemmen volgens hun weloverwogen eigenbelang. Echter, wie anders dan de goed verdienende media CEO's controleren de informatiestromen? En zij kunnen niet anders dan de berichtgeving in de richting van hun (eigen) klassebelangen trekken. En je kunt het ze bijna niet kwalijk nemen: kranten, omroepen en zenders die niet aarzelden om samen te werken met vervreemdende adverteerders zijn al lang weggeconcentreerd door bedrijven met nog minder gewetensbezwaren. Stemmen betekent kiezen tussen keuzes die het meest wenselijk lijken. Echter wie bepaalt die keuzes? Wie bepaalt wat er mogelijk geacht wordt? Wie anders dan de welvarende patriarchen van het politieke establishment en hun vriendjes in de reclame- en PR-bedrijven, bouwen en scheppen ons verlangen? In de Verenigde Staten is door het tweepartijensysteem, de politiek niet anders geworden dan het kiezen tussen de minst erge vorm van twee gelijke kwaden, waarvan beiden als eerste aan hun geldschietters verantwoording afleggen. Uiteraard verschillen de partijen in opvatting over de mate waarin ze persoonlijke vrijheid willen onderdrukken of hoeveel geld ze zullen uitgeven aan bommen. Maar krijgen we ooit de kans om te stemmen over wie er invulling mag geven aan "publieke ruimten" zoals winkelcentra? Of over het recht van werknemers op de volledige opbrengst van hun arbeid? Mogen we ooit stemmen over vraagstukken die onze manier van leven werkelijk ingrijpend zou veranderen? In zo'n situatie is de wezenlijke rol van het democratisch proces het beperken van de ogenschijnlijke mogelijkheden tot een nauw spectrum aan onderwerpen die door politici besproken worden. Hierdoor raken dissidenten gedemoraliseerd en draagt dit bij aan de algemene indruk dat zij slappe utopisten zijn. Dit terwijl er niets utopischer is dan er op te vertrouwen dat volksvertegenwoordigers uit de bezittende klasse de problemen oplossen die veroorzaakt zijn door hun eigen dominantie. Niets is slapper dan hun politieke systeem te accepteren als het enige mogelijke systeem.

Uiteindelijk zal zelfs het meest transparante en democratische proces verzanden in een economische aangelegenheid zoals over het eigendomsrecht. Zelfs als we iedereen in een grote algemene bijeenkomst bijeen zouden kunnen brengen, wat voorkomt er dan dat de dynamiek waardoor de markt beheerst wordt ook deze vergadering binnen dringt? Zolang grondstoffen ongelijk verdeeld zijn blijven de rijken altijd stemmen van anderen kunnen kopen: ofwel letterlijk, door mensen een stuk van de taart te beloven, of anders door middel van propaganda en intimidatie. Intimidatie kan indirect zijn: "die radicalen willen je zuurverdiende bezittingen wegnemen" of zo openlijk als de bloedige bendeoorlogen die gepaard gingen met de electorale campagnes in negentiende-eeuws Amerika.

Zelfs in het beste geval kan democratie enkel haar beoogde doel bereiken als de deelnemers het kapitalisme en het persoonlijk gewin dat het in het vooruitzicht stelt expliciet afwijzen. En juist in die kringen van anti-kapitalisten zijn er veel vanzelfsprekendere alternatieven voorhanden dan de meeste stemmen gelden.

Kapitalisme + democratie = één euro, één stem

Het is geen toeval dat vrijheid niet op het stembiljet staat

Vrijheid is een kwaliteit van handelen, niet een toestand die in een vacuüm bestaat: het is een prijs die dagelijks gewonnen kan worden, niet een eigendom dat in de kelder bewaard kan worden om af en toe afgestoft te worden om mee rond te paraderen. Vrijheid kan niet gegeven worden: op zijn best kun je hopen anderen te bevrijden van de krachten die hen ervan weerhouden zichzelf te bevrijden. Echte vrijheid heeft niets te maken met stemmen; vrij zijn betekent niet simpelweg in staat zijn om te kiezen tussen keuzen, maar de mogelijkheid actief deel te nemen in het bepalen van die keuzen.

Op wie je ook stemt, de regering wint

“Kijk een stembus! Democratie!”

Als de vrijheid, waar mensen voor gevochten hebben en voor gestorven zijn, niet meer is dan een man in een stemhokje die een vakje aan kan kruisen om vervolgens naar zijn werk te gaan in een omgeving die hierdoor niet méér onder zijn controle is dan die voorheen was, dan is de erfenis van onze voorouders niets meer dan een schijnvertoning van de vrijheid die zij zochten.

Laten we kijken naar een muzikant om een beter voorbeeld van echte vrijheid in actie te zien. Wanneer een muzikante improviseert met haar mede muzikanten, in een plezierig, ogenschijnlijk moeiteloos samenwerkingsverband, dan creëren zij een muzikale en emotionele omgeving en beïnvloeden zij de wereld om hun heen, die op zijn beurt hen weer verandert. Neem dit voorbeeld en pas het toe op elk van onze interacties met elkaar en je zou iets wezenlijks anders hebben dan het huidige systeem: harmonie in menselijke relaties en activiteit. Om daar te komen moeten we de gedachte loslaten dat stemmen een uitdrukking van vrijheid en een vorm van participatie is.

Representatieve democratie is een contradictie in terminis

Niemand kan jouw belangen voor jou vertegenwoordigen. Je kunt alleen invloed hebben door het ook daadwerkelijk uit te oefenen. Alleen door betrokken te raken kun je leren wat je belangen zijn. Politici bouwen hun carrière op door te claimen anderen te vertegenwoordigen, alsof vrijheid en politieke macht bij volmacht gehouden kunnen worden. In feite zijn zij een priesterklasse die enkel aan zichzelf verantwoording aflegt. Hun bestaan op zich is het bewijs van onze uitsluiting.

Stemmen tijdens verkiezingen is een uiting van onze machteloosheid. We erkennen hiermee dat we bemiddeling van de priesterklasse nodig hebben om toegang te hebben tot de hulpbronnen en capaciteiten van onze samenleving. Als we ons de keuzes die we hebben door hen laten voorkauwen, dragen we de controle over onze gemeenschappen over aan deze politici op dezelfde manier als we technologie overgelaten hebben aan technici, gezondheidszorg aan artsen en controle over onze leefomgevingen aan stadsplanners en private projectontwikkelaars. Hierdoor komen we te leven in een wereld die van ons vervreemd is, ook al is die wereld gebouwd op onze arbeid. Dit komt doordat we als slaapwandelaars hebben gehandeld, gehypnotiseerd door het monopolie op het uitzetten van onze mogelijkheden van onze leiders en specialisten.

Maar we hoeven niet simpelweg te kiezen tussen politici, frisdrankmerken, televisieprogramma's en politieke ideologieën. Als individuen en gemeenschappen kunnen we onze eigen beslissingen maken, we maken onze eigen heerlijke drankjes, sociale structuren en onze eigen macht. We kunnen een nieuwe samenleving bouwen gebaseerd op vrijheid en samenwerking.

Een spektakel gemaakt om af te leiden

Soms verschijnt er een politicus die alles lijkt te zeggen wat mensen al lange tijd tegen elkaar zeggen

Hij lijkt te zijn verschenen van buiten de politieke wereld en lijkt echt één van ons te zijn. Door overtuigend het systeem binnen diens eigen logica te bekritisieren, overtuigd hij mensen op subtiële wijze dat het systeem kan veranderen, dat het kan werken als alleen maar de juiste mensen op de juiste positie zitten. Een heleboel inspanning die naar het uitdagen van het systeem zelf zou zijn gegaan gaat nu naar het bijstaan van weer een andere politicus bij wie het onvermijdelijk is dat ook hij zijn belofte niet waar zal maken. Maar waar komen deze kandidaten – en belangrijker nog, hun ideeën en het momentum waarop zij bouwen – vandaan? Hoe zijn zij in de schijnwerpers terecht gekomen? Ze krijgen die aandacht omdat zij als geen ander weten hoe ze moeten inspelen op populaire sentimenten. Maar ze zullen de kracht van bestaande grassroots-bewegingen proberen in te kapselen en te kanaliseren binnen het huidige systeem. Zouden we onze energie moeten steken in het steunen van deze kandidaten, of kunnen we die beter kunnen gebruiken voor het vormen van ideeën en het creëren van het momentum waarop zij in de eerste plaats probeerden mee te liften?

Vaak worden we gedwongen ons te richten op het verkiezingsspektakel door het vooruitzicht dat het altijd nog erger kan! “Wat als hij aan macht komt?”

Maar het probleem is in de eerste plaats dat de overheid zoveel macht heeft, anders zou het ons immers niet zoveel uitmaken wie de touwtjes in handen heeft. Zolang dit het geval is, zullen er altijd heersers blijven bestaan. Dit is waarom het belangrijk is dat we onze energie steken in de duurzame oplossing, namelijk het dwarsbomen van de macht van de staat.

Wat kan nu democratischer zijn dan democratie?

Consensus

Consensusbesluitvorming wordt al over de hele wereld in de praktijk gebracht, van Latijns-Amerikaanse gemeenschappen en directe actiegroepen in Europa tot biologische landbouw coöperatieven in Australië. In tegenstelling tot representatieve democratie, hebben deelnemers een actieve rol in het besluitvormingsproces en oefenen zo werkelijke invloed uit over hun dagelijks leven. Anders dan bij meerderheidsbesluit, wordt binnen het consensusproces de behoeften en de belangen van ieder individu op gelijke waarde geschat. Wanneer een persoon ongelukkig is met een besluit, dan is het ieders verantwoordelijkheid om tot een nieuwe oplossing te komen die acceptabel is voor allen.

Bij consensusbesluitvorming hoeft geen enkel persoon de macht van een ander over haar te accepteren, maar is het van belang dat iedereen elkaars behoeften in acht neemt: het verlies aan doeltreffendheid wordt in tienvoud goedge maakt door de winst aan vrijheid en verantwoordelijkheid. In plaats van mensen te vragen leiders te accepteren of een gemeenschappelijk doel te vinden door zichzelf te homogeniseren, integreert het consensusproces iedereen in een werkzaam geheel terwijl het behouden van de eigen autonomie gewaarborgd blijft.

Autonomie

Vrij zijn betekent dat je controle hebt op je directe omgeving en op de dingen die er toe doen in jouw leven. Niemand is meer geschikt om te bepalen hoe jij moet leven dan jij. Niemand zou een stem moeten hebben in wat jij met jouw tijd en mogelijkheden doet tenzij jij ze daartoe uitgenodigd hebt. Het claimen van deze rechten voor jezelf en ze te respecteren bij anderen is autonomie.

Autonomie moeten we niet verwarren met zogenaamde onafhankelijkheid. In werkelijkheid is niemand onafhankelijk. Om te kunnen overleven is iedereen afhankelijk van anderen, we zijn allemaal afhankelijk van elkaar. De verheerlijking van zelfvoorzienend zijn in een competitieve samenleving is een slinkse manier om hen die anderen niet willen uitbuiten te beschuldigen en hen verantwoordelijk te stellen voor hun eigen armoede. Als zodanig is deze mythe een van de grootste obstakels in het opbouwen van een gemeenschap*. In tegenstelling tot het westerse beeld, biedt autonomie een vrije, wederzijdse afhankelijkheid tussen mensen op basis van consensus.

Autonomie is het tegenovergestelde van bureaucratie. Er is niets efficiënter dan mensen die vanuit eigen initiatief handelen en niets is minder efficiënt dan het proberen om ieders handelen van bovenaf te dicteren, tenzij je doel is om andere mensen te controleren. 'Top-down'-coördinatie is alleen nodig wanneer mensen iets moeten doen dat tegen hun eigen wil of belang ingaat. Hetzelfde geldt voor opgelegde uniformiteit dat, hoe horizontaal ook, een groep alleen maar krachtiger kan maken door kracht weg te nemen bij de individuen die de groep vormen. Ook consensus kan net zo als democratie repressief werken, behalve als deelnemers hun autonomie kunnen behouden. Autonome individuen kunnen samenwerken zonder het per se eens te hoeven zijn over een gedeelde agenda. Zolang iedereen maar profijt heeft van de deelname van anderen. Binnen groepen waarin samengewerkt wordt kunnen nog steeds conflicten en tegenstellingen voorkomen, maar desondanks de deelnemers van de groep nog steeds kracht geven. Laten we het marcheren onder één vlag overlaten aan de militairen. Tot slot betekent autonomie zelfverdediging. Autonome groepen hebben een aandeel in het verdedigen van zichzelf tegen het binnendringen van hen die hun recht op zelfbeschikking niet erkennen, en in het uitbreiden van het terrein van autonomie en consensus door alles te doen wat in hun macht ligt om structuren van dwang te vernietigen.

Leiderloze federaties

Onafhankelijke autonome groepen kunnen samenwerken in federaties zonder dat één van die groepen autoriteit uitoefent over één van de andere groepen. Een dergelijke structuur klinkt utopisch, maar het kan eigenlijk behoorlijk praktisch en efficiënt zijn. Het internationale postbezorgingsysteem en het spoorwegensysteem zijn erop gebaseerd. Terwijl individuele postbezorging- en transportsystemen intern hiërarchisch georganiseerd zijn, werken ze op internationaal niveau samen om de post te kunnen bezorgen of mensen efficiënt te kunnen vervoeren zonder dat er in dat proces een ultieme autoriteit aan te pas komt. Op dezelfde manier kunnen individuen die niet genoeg op een lijn zitten om met elkaar te willen samenwerken binnen een collectief, nog steeds parallel aan elkaar werken in verschillende groepen. Echter om dit proces op lange termijn te laten slagen, zullen de komende generaties zich waarden als samenwerking, bedachtzaamheid en tolerantie, eigen moeten maken. En dat is precies wat we voorstellen en we kunnen het onmogelijk slechter doen dan de voorvechters van het kapitalisme en hiërarchie hebben gedaan.

Directe actie

Autonomie maakt het noodzakelijk dat je voor jezelf handelt in plaats van dat je afwacht of je verzoek, nadat het eerst door een lange en trage molen van papierwerk en eindeloze onderhandelingen gegaan is, ingewilligd wordt. Als je wilt dat hongerige mensen eten krijgen, geef dan niet gewoon geld

aan een bureaucratische organisatie, maar zoek uit waar er voedsel wordt verspild, zamel het in en deel het. Als je betaalbare woningen wilt, wacht dan niet tot dat er één of andere wet aangenomen wordt, dat jaren kan duren terwijl er mensen buiten in de kou slapen, maar ga op zoek naar verlaten gebouwen en open ze voor de gemeenschap. Als je wilt dat bedrijven minder macht hebben, lobby dan niet bij de politici die door diezelfde bedrijven betaald worden, maar doe het zelf! Boycot hun producten, werk niet voor ze, saboteer hun billboards, productie en kantoren, voorkom hun vergaderingen en blokkeer hun handel. Bedrijven gebruiken een zelfde soort tactieken om macht over jou uit te oefenen. Het enige verschil is dat dit legitiem lijkt omdat zij de wetten en van jouw samenleving kochten, lang voordat jij geboren werd.

Wacht niet op toestemming of op leiderschap van één of andere autoriteit, smeeek niet bij een hogere macht om jouw leven voor jou te organiseren. Neem zelf het initiatief!

Hoe kun je onenigheden oplossen zonder de autoriteiten?

In een sociale relatie die werkelijk in het belang is van hen die de relatie aangaan, zou de dreiging van sociale uitsluiting voldoende moeten zijn om destructief en respectloos gedrag te ontmoedigen. Zelfs wanneer uitsluiting niet te vermijden is, is het nog steeds humaner dan gevangenschappen, die zowel politie en rechters corrumpen als criminelen verbitteren. Zij die weigeren de behoeften van anderen te erkennen en niet in een gemeenschap willen integreren, zullen zichzelf uitgesloten vinden van het sociale leven. Dit is nog steeds beter dan verbannen te worden naar een psychiatrische inrichting of de cel, zoals nu vaak met deze mensen gebeurt. Gemeenschappen zouden enkel geweld moeten gebruik uit zelfverdediging, en niet op de zelfvoldane manier waarop dat nu gebeurt binnen het huidige rechtssysteem. In een wereld gedomineerd door geweld, staan autonome, op consensus gebaseerde groepen jammer genoeg vaak op gespannen voet met hen die zich niet houden aan coöperatieve en tolerante waarden. Deze groepen moeten ervoor waken deze waarden zelf niet te verliezen tijdens het verdedigen ervan.

Serieuze onenigheden binnen gemeenschappen kunnen met het herorganiseren of onderverdelen van groepen opgelost worden. Vaak kunnen individuen die het niet met elkaar kunnen vinden binnen een bepaalde sociale situatie met meer succes samenwerken wanneer ze opereren in een andere setting of als leden van parallelle groepen. Wanneer consensus niet bereikt kan worden binnen een groep, kan de groep opgedeeld worden in kleinere groepen die intern wel consensus kunnen bereiken. Zo'n proces kan frustrerend zijn, maar is beter dan groepsbesluiten die uiteindelijk onder dwang gemaakt worden door hen met de meeste macht. Zowel op het niveau van het individu als van de samenleving geldt ook in verschillende collectieven dat als de voordelen van het samenwerken zwaarder wegen dan de frustraties, dit voldoende drijfveer is voor mensen om hun onenigheden op te lossen. Zelfs bij drastisch verschillende gemeenschappen is het in hun belang om vredig samen te leven, en om dit te bereiken zullen mensen moeten onderhandelen over manieren waarop dit bereikt kan worden...

Leven zonder toestemming

...dat is uiteraard het moeilijkste gedeelte. Maar we hebben het hier niet over weer een ander sociaal systeem; waar we het hier over hebben is een totale transformatie van menselijke relaties. Om de problemen waar de mensheid vandaag de dag mee geconfronteerd wordt op te lossen, kunnen we met niets minder genoegen nemen. Laten we onszelf niet voor de gek houden: totdat we dit kunnen bereiken zullen het geweld en de conflicten die inherent zijn aan onze op conflict gebaseerde relaties blijven toenemen. Geen wet of systeem zal ons hier tegen kunnen beschermen. In structuren

gebaseerd op consensus bestaan er geen nep-oplossingen, geen manieren om conflict te onderdrukken zonder het direct op te lossen. Zij die aan dergelijke structuren deelnemen moeten leren om naast elkaar te bestaan zonder dwang en onderwerping.

De eerste waardevolle kiemen van deze nieuwe wereld kun je vinden in je vriendschappen en liefdesrelaties mits ze vrij zijn van machtsdynamiek, waarin samenwerking op een natuurlijke manier ontstaat. Beeld je nu deze momenten in en stel je voor dat er in de gehele samenleving op die manier samengewerkt wordt: dat is het leven voorbij de democratie.

Misschien voelt het alsof we verder dan ooit verwijderd zijn van die wereld, maar het fijne aan consensus en autonomie is dat je niet op de regering hoeft te wachten om het mogelijk te maken. Je kunt het direct in de praktijk brengen met de mensen om je heen. Breng het in de praktijk en de deugden van deze manier van leven zullen duidelijk worden. Vorm je eigen autonome groep, verantwoord jezelf aan geen enkele macht behalve aan die van jezelf en streef je eigen vrijheid na. Je vertegenwoordigers zullen dit niet voor jou doen. Sterker nog, zij kunnen dit niet voor je doen!

Appendix: Een sprookje

Drie wolven en zes geiten hebben een discussie over wat ze zullen eten. Een dappere geit houdt een vlammend betoog en komt met een voorstel: *“Laten we er over stemmen!”* De andere geiten vrezen voor hun leven, maar verrassend genoeg, stemmen de wolven toe. Maar, wanneer iedereen zich voorbereid op het stemmen, nemen de wolven drie van de geiten apart.

“Stem met ons mee zodat we de andere drie geiten op kunnen eten” dreigen ze. *“Anders, stem of geen stem, eten we jullie op.”*

De andere drie geiten zijn geschokt door de uitkomst: een meerderheid, inclusief hun kameraden, heeft ervoor gestemd dat zij gedood en opgegeten zullen gaan worden. Uit angst en woede protesteren ze, maar de geit die het voorstel om te stemmen als eerste deed stelt ze gerust: *“Wees blij dat je in een democratie leeft; waar iedereen tenminste iets te zeggen heeft!”*

[anarchisme](#), [parlementarisme](#), [democratie](#), [politiek](#)

From:

<https://anarchisme.nl/> - **Anarchisme.nl**

Permanent link:

https://anarchisme.nl/namespace/niet_van_de_partij?rev=1497256270

Last update: **16/10/19 09:40**